

Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium**Revisionsrapport: Granskning av kommunens uppföljning av
frånvaro i grundskolan**

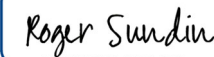
KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer granskat uppföljning av frånvaro i grundskolan

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten. Svar önskas senast den 30 mars 2023. Det går naturligtvis bra om utbildningsnämnden svarar innan den upphör vid årsskiftet. Vi föreslår att kommunstyrelsen samordnar hur svar ska lämnas.

Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

För Ånge kommuns revisorer

DocuSigned by:

D2D7FA92A5014B5...
Roger Sundin
Ordförande

DocuSigned by:

DFA89A8BFECC4F2...
Alf Hallén
Vice ordförande

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

Rapport

Ånge kommun

KPMG AB

2022-12-13

Antal sidor 14

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Om skolplikt och skolfrånvaro	4
4	Resultat av granskningen	5
4.1	Rutiner och system för kartläggning av elevers frånvaro	5
4.2	Insatser mot skolfrånvaro	7
4.3	Samverkan med socialtjänsten	9
4.4	Uppföljning	11
5	Slutsats och rekommendationer	12

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

1 Sammanfattning

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens uppföljning av frånvaro i grundskola och vilket främjande, förebyggande och åtgärdande arbete som bedrivs. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden i huvudsak bedriver ett ändamålsenligt arbete för att hjälpa hemmasittare tillbaka till skolan. Bedömningen bygger vi på att det vidtas både generella och riktade insatser för elever med omfattande frånvaro; exempelvis anpassning av skoldagarna vad gäller lektionernas utformning och omfattning. Vidare finns en strukturerad samverkan med socialtjänst på enhets- och huvudmannanivå vilket vi bedömer stärker förutsättningar för en samlad insats till stöd för elevens skolgång. Samverkan är under utveckling genom att även regionen inkluderas, vilket ytterligare torde stödja elevers skolnärvaro.

Vi konstaterar emellertid att det finns skolenheter som inte helt övergått till det digitala systemet och därmed inte följer rutinen fullt ut. Det digitala systemet används inte heller av alla vårdnadshavare eftersom det inte går att ange orsaker till frånvaro. Det betyder att uppgifter om frånvaro kan finnas på olika ställen, både digitalt eller analogt, vilket bl.a. försvårar uppföljning. Av detta skäl bedömer vi att systemet inte är ändamålsenligt fullt ut.

Av intervjuer framgår att anmälan görs till huvudman då utredning av skolfrånvaro inleds. Av detta finns dock inga dokumenterade spår. Nämnden följer systematiskt upp elevernas frånvaro på aggregerad nivå. Vi bedömer dock att nämndens styrning av arbetet med elevers skolfrånvaro skulle stärkas om nämnden utvecklar analysen. Vidare konstaterar vi att det på huvudmannanivå inte görs någon uppföljning avseende om skolan träffar elever och vårdnadshavare utan detta sker på verksamhets- och enhetsnivå.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- tillse att det i protokoll går att följa att skollagens krav på anmälan till huvudman då utredning av elevs frånvaro har inletts enligt 7 kap. 19 a § 3 st SkoL.
- säkerställa att skolenheterna kan tillämpa det digitala systemet så som det förväntas för att underlätta uppföljning av den sammantagna frånvaron samt säkerställa att rutinerna efterlevs.
- regelbundet följa upp och säkerställa att samverkan med socialtjänst och region gällande elever med problematisk skolfrånvaro fungerar ändamålsenligt.
- utveckla den aggregerade uppföljningen av frånvaron och vid behov vidta åtgärder.

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

2 Bakgrund

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens uppföljning av frånvaro i grundskola och vilket främjande, förebyggande och åtgärdande arbete som bedrivs. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Barn som stannar hemma från skolan, s k ”hemmasittare”, riskerar att komma efter med skolarbetet och i förlängningen inte uppnå godkänt i alla ämnen. Långvarig ogiltig frånvaro innebär att den rätt till utbildning som alla skolpliktiga barn har inte blir tillgodosedd. Dessutom finns risker för följdproblem i form av ohälsa i olika former.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma hur utbildningsnämnden arbetar för att hjälpa hemmasittare, d v s barn med långvarig ogiltig frånvaro, tillbaka till skolan. I rapporten har också ansvarsfrågan ur juridiskt perspektiv belysts.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor;

- Finns det centrala riktlinjer och/eller central organisation för arbetet?
- Har skolorna tillgång till ändamålsenliga digitala hjälpmedel vid frånvarohanteringen?
- Vilka åtgärder vidtas när barn/ungdomar är frånvarande under längre tid från skolan utan giltigt skäl?
- Finns det strukturerad samverkan med socialtjänsten när det gäller hemmasittare?
- Hur följer nämnden upp arbetet med hemmasittare? Förekommer någon uppföljning med elever och föräldrar?

Granskningen är översiktlig och avser grundskolan.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- kommunallag (2017:725) 6 kap. 6 §
- skollag (2010:800), 7 kap. 17, 19 a och 22 §§,
- interna riktlinjer och regler.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier av kommuninterna dokument och intervjuer med bildningsnämndens presidium, skolchef, urval av rektorer och lärare samt representanter för elevhälsans olika insatser.

Rapporten är faktakontrollerad av skolchef och utvecklingsledare inom utbildningsförvaltningen.

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

3 Om skolplikt och skolfrånvaro

Hemkommunen ansvarar enligt 7 kap. 21 § SkoL för att elever som inte går i dess grundskola fullgör sin skolplikt på annat sätt. Huvudmannen ska enligt 7 kap. 22 § se till att eleverna i dess grundskola fullgör sin skolplikt. I de flesta fall handlar det om att eleverna går på en fristående skola eller i en skola i en annan kommun. Om en elev börjar eller slutar på en friskola eller är ”frånvarande i betydande utsträckning” ska huvudmannen anmäla detta till hemkommunen. (7 kap. 22 § 2 st. SkoL)

Att skolplikten fullgörs är också ett ansvar för vårdnadshavarna. (7 kap. 20 § SkoL). Om en vårdnadshavare inte gör vad vederbörande är skyldig att göra får hemkommunen förelägga vårdnadshavarna ”att fullgöra sina skyldigheter”. Ett föreläggande får också förenas med vite. (7 kap. 23 § SkoL)

1 juli 2018 trädde en lagändring i kraft, vilken stärkte rektors ansvar för uppföljning av elevers frånvaro. Om en elev ofta¹ eller under längre tid är frånvarande och rektor inte har beviljat ledighet ska rektor skyndsamt utreda orsakerna. När en sådan utredning har inletts ska också huvudmannen informeras (7 kap. 19 a § SkoL).

Om en elev under kortare tid, högst tio skoldagar per läsår, behöver vara ledig från skolan för enskild angelägenhet får detta beviljas av rektor. Längre ledighet får beviljas om synnerliga skäl föreligger. (7 kap. 18 § SkoL). Med enskild angelägenhet avser Skolverket till exempel ”vissa resor, familjehögtider eller religiösa högtider”.²

¹ Enligt prop. 2017/18:182 sid. 57 är det rektor som avgör ”exakt hur många tillfällen” eller hur många dagar i följd som en elev kan vara frånvarande utan att utredningsskyldighet inträder.

² <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/ledighet-i-skolan>, 2020-01-27, kl. 15:15

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

4 Resultat av granskningen

4.1 Rutiner och system för kartläggning av elevers frånvaro

För att öka skolnärvaron i Ånge kommun finns sedan augusti år 2021 gemensamt utarbetade rutiner som gäller för samtliga skolenheter. Rutinen redogör bl.a. för hur skolnärvaron ska hanteras i fem olika steg. Det gäller följande fem steg:

1. Uppmärksamma och rapportera frånvaro
 - Första tillfället för ogiltig frånvaro eller återkommande giltig frånvaro under den senaste månaden
2. Uppmärksamma och anpassa
 - Tredje tillfället för ogiltig frånvaro inom tre veckor eller fortsatt hög frånvaro under de senaste åtta veckorna
3. Kartlägga och analysera
 - Femte tillfället för ogiltig frånvaro inom sex veckor eller fortsatt hög giltig frånvaro
4. Tvärprofessionella insatser och analys
 - Fortsatt hög frånvaro under de kommande fyra veckorna, giltig eller ogiltig
5. Skolpliktsbevakning
 - Frånvaron kvarstår

Enligt rutinen för ökad skolnärvaro ska undervisande lärare om en elev saknas vid lektionsstart anmäla detta i den digitala lärplattformen Haldor. När undervisande lärare har registrerat frånvaron meddelas vårdnadshavare direkt via systemet.

Flera av de intervjuade ser positivt på de nya gemensamma rutinerna för ökad skolnärvaro då det bl.a. skapar en likvärdighet och underlättar för personal som arbetar på flera skolenheter. Det finns dock skolenheter som inte har övergått till att arbeta i enlighet med de nya rutinerna och det digitala systemet fullt ut. Det gäller kommunens låg- och mellanstadienheter som tidigare inte har arbetat med digitala system för att registrera när- och frånvaro. En orsak som lyfts fram är att vårdnadshavare i samband med anmälan av frånvaro i systemet Haldor inte kan ange orsak till frånvaron vilket medfört att det förekommer att vårdnadshavare inte väljer att anmäla frånvaron digitalt utan istället kontaktar berörd lärare. Den digitala hanteringen av när- och frånvaron har också, enligt rektorerna, skapat en oro bland lärarna att mista relationen med vårdnadshavarna.

Enligt flera av de intervjuade kontaktar samtliga grundskoleenheter alltid vårdnadshavare samma dag som elever varit frånvarande oavsett vilket system som används. Om eleven är frånvarande utan att detta har anmälts av vårdnadshavare ska klassläraren eller skolenhetens administratör kontakta vårdnadshavaren omgående. Vid kommunens högstadienheter har "supermentorer" införts som bl.a. ansvarar för

Änge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

att sköta kontakten med vårdnadshavare vid frånvaro, när ordinarie mentor inte hinner med, och fungera som ett stöd för eleverna. Supermentorerna ska också varje morgon besöka klasserna för att kontrollera närvaron, vilket görs enligt intervjuade.

I utbildningsnämndens delegationsordning regleras inte "delegation i ärenden om mottagande av anmälan om inledd utredning av elevs upprepande eller längre frånvaro", enligt 7 kap. 19 a § skollagen. Vi noterar dock att det enligt rutinen för att öka skolnärvaro framgår av steg 3 att rektor via skolchef ska anmäla till huvudmannen att en utredning om en elevs frånvaro har inletts. Rektor ska också, enligt steg 5 i rutinen, tillse att ärendet skickas vidare till huvudman för ställningstagande om vite om frånvaron kvarstår. För att säkerställa att så sker finns framtagna blanketter som hör till rutinen.

Vid kontroll av nämndens protokoll från februari 2021 till och med oktober 2022 kan vi inte se att nämnden, utöver frånvarostatistik³, har erhållit information om inledd utredning av elevs upprepande eller längre frånvaro. Enligt uppgift från förvaltningen erhåller nämnden denna information muntligt vid varje eller vartannat möte.

4.1.1 Bedömning

Vi bedömer att det finns rutiner för arbetet med problematisk skolfrånvaro. Vi konstaterar dock att det finns skolenheter som inte helt övergått till det digitala systemet och därmed inte följer rutinen fullt ut. Det kan bl.a. leda till att vårdnadshavare inte samma dag informeras om elevens frånvaro samt försvåra för uppföljning av eleverns frånvaro.

Vidare konstaterar vi att det digitala systemet används inte heller används av alla vårdnadshavare eftersom det inte går att ange orsaker till frånvaro.

Det betyder att uppgifter om frånvaro kan finnas på olika ställen, d.v.s. digitalt eller analogt, vilket bl.a. försvårar uppföljning. Av detta skäl bedömer vi att systemet inte är ändamålsenligt fullt ut.

Av intervjuer framgår att nämnden erhåller muntlig information när en utredning inletts av en elevs upprepande eller längre frånvaro. Vi bedömer att det är en brist att den lagreglerade anmälningsskyldigheten inte är dokumenterad i nämndens protokoll.

³ UN 2021-02-17 § 10, 2021-06-16 § 69, 2021-09-15 § 85, 2022-02-09 § 5, 2022-06-15 § 59, 2022-09-21 § 72

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

4.2 Insatser mot skolfrånvaro

I utbildningsförvaltningens rutin för ökad skolnärvaro beskrivs hur arbetet stegvis ska bedrivas kring elever med en hög skolfrånvaro. Enligt rutinens steg 2, när eleven varit ogiltigt frånvarande vid tre tillfällen inom tre veckor eller haft en fortsatt hög giltigt frånvaro under de senaste åtta veckorna, ska mentor tillsammans med vårdnadshavare och elev med stöd av en utformad blankett kartlägga elevens skolsituation. På blanketten ska också elevens behov av stöd anges samt vilka åtgärder som behöver vidtas. Även datum för uppföljning av vidtagna insatser ska framgå. Blanketten ska signeras av elev, vårdnadshavare samt mentor. Eleven ska i detta stadium erbjudas samtal med kurator eller skolsköterska samt erbjudas anpassad undervisning i enlighet med överenskommelse efter genomförd kartläggning.

I det tredje steget när eleven varit ogiltigt frånvarande vid fem tillfällen inom sex veckor eller har en fortsatt hög giltigt frånvaro ansvarar mentor för att anmäla elevärendet till skolans elevhälsoteam. Mentor ska också skyndsamt boka ett möte tillsammans med vårdnadshavare och elev. En person utsedd av rektor, exempelvis specialpedagog eller kurator, ska tillsammans med elev, vårdnadshavare och mentor genomföra en fördjupad kartläggning av elevens skolsituation. För denna fördjupade kartläggning finns en blankett utformad. Efter genomförd kartläggning ska kort- och långsiktiga insatser vidtas för att öka närvaron. Exempel på riktade insatser är bl.a. anpassning av skoldagarna vad gäller lektionernas utformning och omfattning. Det kan handla om kortare skoldagar, undervisning i mindre grupper och studier i kombination med praktik. Insatserna ska följas upp inom en månad. Utöver de riktade insatser som beslutats efter genomförd fördjupad kartläggning ska följande insatser vidtas:

- Vid behov ska konsultation ske med skolans kontaktperson från socialtjänsten utan att elevens personuppgifter röjs.
- Upprättande av nätverkskarta för eventuell samverkan med andra parter än socialtjänst
- Karriärvägledare ska genomföra samtal med elev och vårdnadshavare.

I det fjärde steget, när eleven har en fortsatt hög giltigt eller ogiltigt frånvaro under de kommande fyra veckorna, ska tvärprofessionella analyser och insatser vidtas. Utöver att rektor ska boka möte med vårdnadshavare, elev, mentor och delar av skolenhetens elevhälsoteam så ska det intieras ett samverkansmöte om det finns behov av fler kompetenser i arbetet runt eleven. Om både socialtjänsten och regionen blir involverade ska vårdnadshavare får möjlighet att samtycka till en samordnad individuell plan.

Om frånvaron kvarstår ska ärendet, enligt steg 5 i rutinen, skyndsamt skickas till huvudmannen via skolchef. Huvudmannen kan i detta skede förelägga vårdnadshavarna om vite om skolplikten inte fullföljs.

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

Flera av de intervjuade beskriver arbetet med elever med en lång och problematisk frånvaro som komplext och som kräver att individuella insatser regelbundet följs upp och utvärderas. Att skapa en relation och hitta ett sammanhang uppges vara viktiga framgångsfaktorer för att få elever att återgå till studier. Intervjuade rektorer ser därför särskilt positivt på att det i systemet Haldor går att ange vilka behov av anpassningar respektive elev har, vilket ska underlätta för lärare som sällan träffar eleverna t ex att bygga relationer.

Intervjuade representanter för elevhälsan menar att åtgärderna för att få eleverna att återgå till studier i stort motsvarar de behov som finns. Vissa elever är dock i behov av insatser utanför kommunens ansvarsområde, såsom hos barn- och ungdomspsykiatri (BUP), vilket inte alltid kan erbjudas skyndsamt till följd av långa väntetider. Förhoppningen är att regionens satsning "Barn- och ungdomsentrén", som ska erbjuda digitala besök för barn mellan 7-17 år med psykisk ohälsa, ska bidra till att fånga upp elever och förkorta väntetiderna. Enligt intervjuade representanter från elevhälsan erbjuds Barn- och ungdomsentren vid tidpunkten för denna granskning endast för barn mellan 7-12 år.

Utöver de riktade insatserna som ska beslutas i enlighet med med rutinen för ökad skolfrånvaro vidtas ett antal generella insatser för att främja skolnärvaro. Det gäller exempelvis:

- Organiserad rastverksamhet
- Sammanhållna skoldagar utan håltimmar
- Hemklassrum för alla klasser
- Bemannad caféverksamhet vid kommunens högstadieskolor med personal som har särskilt ansvar för att uppmärksamma elever som riskerar hamna i problematisk skolfrånvaro

Intervjuade lärare lyfter också arbetet med tillgängliga lärmiljöer⁴ som en viktig del i arbetet att främja närvaro.

Den 9 februari 2022⁵ beslutade utbildningsnämnden att uppdra åt förvaltningen att utreda behovet av en resursskola/särskilda undervisningsgrupper för elever med mer omfattande särskilda behov. Trots att resursskolan inte ska syfta till att hantera elever med en lång och problematisk skolfrånvaro så menar intervjuat presidium att en resursskolan skulle kunna bidra till att minska skolfrånvaron. Detta då det, enligt presidiet, är vanligt förekommande att elever med en hög skolfrånvaro också har särskilda behov. Om kommunen skulle öppna en resursskola är förväntningen att elevernas behov skulle kunna mötas på ett mer effektivt sätt och minska skolfrånvaro.

⁴ Samarbete mellan kommunen och specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som innebär att lärmiljöerna i pedagogiska fysiska och sociala perspektiv anpassas efter alla elevers olika behov och förutsättningar

⁵ 2022-02-09 § 4

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

4.2.1 Bedömning

Vi konstaterar att det vidtas både generella och riktade insatser för elever med omfattande frånvaro, det gäller exempelvis anpassning av skoldagarna vad gäller lektionernas utformning och omfattning. Om de insatser som görs i den ordinarie undervisningsgruppen inte motsvarar elevens behov av till exempel anpassad lärmiljö kan andra åtgärder behöva vidtas. Vi ser därför positivt på att huvudmannen utreder frågan om resursskola.

4.3 Samverkan med socialtjänsten

I utbildningsförvaltningens rutin för ökad skolnärvaro regleras när samverkan med socialtjänsten gällande elever med problematisk skolfrånvaro ska initieras. Det gäller vid följande steg:

- Steg 3 Kartlägga och analysera: konsultation med skolans kontaktperson från socialtjänsten. Detta ska ske utan att elevens personuppgifter röjs.
- Steg 4 Tvärprofessionella insatser och analys: Vid behov av fler kompetenser i arbetet runt eleven ska samverkansmöte initieras med socialtjänsten och regionen. Efter samtycke ska samordnad individuell plan upprättas.

Intervjuade rektorer menar att det har skett en positiv utveckling vad gäller samverkan med socialtjänsten. Att en representant från socialtjänsten en gång i månaden deltar vid skolenheternas elevhälsoteamsmöten beskrivs vara en bidragande orsak. I perioderna mellan dessa möten har skolenheterna tillgång till en kontaktperson från socialtjänsten som de kan kontakta för rådgivning.

Bilden av att det har skett en positiv utveckling vad gäller samverkan med socialtjänsten delas av intervjuade representanter för elevhälsan. Dock upplevs socialtjänstens höga personalomsättning försvåra kontinuiteten i samverkan.

På politisk nivå finns, enligt intervjuat presidium, ett forum för dialog kring samverkan; "lilla sociala/utbildningsgruppen". I det forumet träffas socialnämndens och utbildningsnämndens ordförande och vice ordförande för uppföljning och rapportering om hur samverkan kring bl.a. skolfrånvaro fungerar. Därtill finns den "stora sociala/utbildningsgruppen" där ordförande och vice ordförande från respektive nämnd deltar tillsammans med tjänstepersoner från respektive förvaltning. Den stora sociala/utbildningsgruppen behandlar i huvudsak frågor kring fortbildningsinsatser för personal i verksamheterna vilket bl.a. kan gälla utbildning i arbetet med elever med problematisk frånvaro. Respektive forum träffas drygt två gånger per år. Intervjuad skolchef menar att forumen inte ska ses som formella samverkansforum utan snarare som arbetsgrupper.

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

Enligt intervjuad skolchef pågår nu ett arbete att se över en eventuell nedläggning av "lilla" och "stora" sociala/utbildningsgruppen med anledning av det nya samverkansforumet "God och nära vård" som är ett forum för samverkan mellan kommunen och regionen. Enligt skolchef kommer samverkan för god och nära vård bygga på följande tre ben:

- barn och unga,
- vuxna samt
- äldre

Utbildningsnämnden i huvudsak kommer vara involverade i området Barn och unga. God och nära vård ska fungera som "en väg in" för familjer vad gäller kontakten med kommunen och regionen samt bidra till att förkorta väntetiderna till stöd och vägledning, enligt skolchef.

4.3.1 Bedömning

Vi bedömer att utbildningsnämnden har en strukturerad samverkan med socialtjänsten vad gäller arbetet med elever med en problematisk skolfrånvaro. Vi ser positivt på att det i rutinen för ökad skolnärvaro regleras när samverkan med socialtjänsten ska initieras och att det finns ett strukturerat samarbete på enhetsnivå, vilket flera av de intervjuade menar har stärkt samverkan.

Vidare konstaterar vi att ett nytt forum för samverkan mellan kommunen och regionen är under uppstart och vi bedömer att det är viktigt att utbildningsnämnden regelbundet följer upp att samverkan fungerar ändamålsenligt.

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

4.4 Uppföljning

I Ånge kommun är det vid tidpunkten för denna granskning 19 elever som bedöms ha en hög och problematisk skolfrånvaro. Ingen av dessa elever har en skolfrånvaro motsvarande 100 procent.

Enligt skolchef följer utbildningsnämnden i enlighet med beslutad årsklocka upp elevernas frånvaro samt granskar skolenheternas arbete med densamma inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Det görs två gånger per år. Om det i samband med uppföljningen skulle identifieras större avvikelser eller något som i övrigt sticker ut bjuder nämnden in berörd rektor för dialog, enligt intervjuat presidium.

Vi har tagit del av redovisningar av frånvaron från höstterminen 2021⁶ och vårterminen 2022⁷ och noterar att nämnden erhållit uppgifter om frånvarostatistik från respektive skolenhet fördelat per årskurs. Frånvaron redovisas i intervallerna >10 procent och >30 procent och jämförs med tidigare terminer. Någon analys om orsakerna till frånvaron eller vilka åtgärder som vidtagits för att minska frånvaron framgår inte av skolenheternas redovisning. Vi noterar dock att det av den sammanfattade beskrivningen av den totala frånvaron i kommunen gällande vårterminen 2022 så framgår bedömningen att pandemin har medfört en ökad skolfrånvaro och att skolenheterna inte har haft möjlighet att leva upp till de höga krav som kommunen har på frånvarohanteringen. Samtliga skolenheter bedöms dock ha följt kommunens frånvarorutin för ökad skolnärvaro vad gäller kontakt med vårdnadshavare, uppföljning av skolsköterska, mentor och undervisande lärare.

Enligt intervjuat presidium finns det behov av att utveckla analysen av den aggregerade uppföljningen av skolfrånvaron och menar att den nya digitala lärplattformen Haldor och nya gemensamma rutinen för ökad skolnärvaro ska underlätta för detta i framtiden.

Enligt intervjuad skolchef genomför nämnden inte någon särskild uppföljning avseende om skolan träffar elever och vårdnadshavare utan detta sker på verksamhets- och enhetsnivå.

4.4.1 Bedömning

Utbildningsnämnden ansvarar för att skolenheterna har förutsättningar för och bedriver ett främjande, förebyggande och åtgärdande arbete inom området skolnärvaro. Huvudmannens uppföljning är därför av stor betydelse.

Vi ser brister i uppföljningen på huvudmannanivå vad gäller att samlat (på aggregerad nivå) analysera orsakerna till problematisk skolfrånvaro.

På huvudmannanivå görs ingen uppföljning avseende om skolan träffar elever och vårdnadshavare utan detta sker på verksamhets- och enhetsnivå.

⁶ UN 2022-02-09 § 5

⁷ UN 2022-09-21 § 72

Ånge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

Det är angeläget att identifierade brister och utmaningar i hög grad kommuniceras med huvudmannen och vi ser positivt på att nämnden har möjlighet att bjuda in rektor för dialog efter behov.

5 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden i huvudsak bedriver ett ändamålsenligt arbete för att hjälpa hemmasittare tillbaka till skolan. Bedömningen bygger vi på att det vidtas både generella och riktade insatser för elever med omfattande frånvaro; exempelvis anpassning av skoldagarna vad gäller lektionernas utformning och omfattning. Vidare finns en strukturerad samverkan med socialtjänst på enhets- och huvudmannanivå vilket vi bedömer stärker förutsättningar för en samlad insats till stöd för elevens skolgång. Samverkan är under utveckling genom att även regionen inkluderas, vilket ytterligare torde stödja elevers skolnärvaro.

Vi konstaterar emellertid att det finns skolenheter som inte helt övergått till det digitala systemet och därmed inte följer rutinen fullt ut. Det digitala systemet används inte heller av alla vårdnadshavare eftersom det inte går att ange orsaker till frånvaro. Det betyder att uppgifter om frånvaro kan finnas på olika ställen, både digitalt eller analogt, vilket bl.a. försvårar uppföljning. Av detta skäl bedömer vi att systemet inte är ändamålsenligt fullt ut.

Av intervjuer framgår att anmälan görs till huvudman då utredning av skolfrånvaro inleds. Av detta finns dock inga dokumenterade spår. Nämnden följer systematiskt upp elevernas frånvaro på aggregerad nivå. Vi bedömer dock att nämndens styrning av arbetet med elevers skolfrånvaro skulle stärkas om nämnden utvecklar analysen. Vidare konstaterar vi att det på huvudmannanivå inte görs någon uppföljning avseende om skolan träffar elever och vårdnadshavare utan detta sker på verksamhets- och enhetsnivå.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- tillse att det i protokoll går att följa att skollagens krav på anmälan till huvudman då utredning av elevs frånvaro har inletts enligt 7 kap. 19 a § 3 st SkoL.
- säkerställa att skolenheterna kan tillämpa det digitala systemet så som det förväntas för att underlätta uppföljning av den sammantagna frånvaron samt säkerställa att rutinerna efterlevs.
- regelbundet följa upp och säkerställa att samverkan med socialtjänst och region gällande elever med problematisk skolfrånvaro fungerar ändamålsenligt.
- utveckla den aggregerade uppföljningen av frånvaron och vid behov vidta åtgärder.

Änge kommun

Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskolan

2022-12-13

Datum som ovan

KPMG AB

DocuSigned by:
Klara Engström
480FFF3C85E74F9...
Klara Engström
Kommunal revisor

DocuSigned by:
Joakim Nertyk
B4FCF54DB33A4FF...
Joakim Nertyk
Certifierad kommunal revisor, specialist

DocuSigned by:
Lena Medin
9CB391F9DD1D41B...
Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.